

Septemberturen 2013

Bispebjerg Hospital 100 år ...



... og Bjørn Nørgaards boligbyggeri "Slangen"

Mørke skyer med lidt spredte huller til solglimt hang lavt over byen, da vi 20 cyklister gjorde os klar til afgang. Vejrudsigten lovede tørvejr, og på nær et par dråber holdt det også stik. Vi cyklede via Christiansborg og den nyrenoverede Vester Voldgade til Landbohøjskolen, hvor vi kørte ind på cykelruten, den grønne og røde kile, gennem et farverigt Nørrebro, hvor "Kilen" fungerer som et åndehul i bydelen med skatebaner, boldbaner, park, urtehaver og meget andet. Ruten fortsætter gennem Lersøparken til Emdrup. Vi stod dog af i parken ved den store græsplæne neden for hospitalet, som her hæver sig højt over terrænet. For godt 100 år siden lå der kun to gårde på "Bissebjerg", der primært var besøgt af bissende køer, som kunne nyde udsigten ind over det fjerntliggende København. Fremsynede folk i Københavns Kommune købte hele bjerget i 1894, og det første byggeri var hospitalet, der blev indviet den 19. september 1913 af Kong Chr. X., Københavns borgmester Jens Jensen og byggeriets



Bispebjerg Hospital har et meget smukt havneanlæg og en spændende arkitektur.

Mange af Bjørn Nørgaards skulpturer har en dobbeltfunktion; som havemøbler og dekorativ kunst.

arkitekt, Martin Nyrop. Det var et meget smukt hospital med den flotteste udsigt over København, men det var også et visionært sundhedsprojekt, der på mange måder var langt forud for sin tid. Martin Nyrop fik overdraget arkitekthvervet i 1905, netop som han havde afsluttet opgaven med at bygge Københavns Rådhus. Som rådhuset er hospitalet bygget i tegl, træ og granit i den



nationalromantiske skønvirkestil. Et byggeri, hvor der er lagt vægt på at skabe lys, luft og smukke omgivelser ude som inde til gavn for patienternes helbredelse. Resultatet blev rost i høje toner i samtiden, men også i dag gør det indtryk. Den stramme, symmetriske plan gør det let at orientere sig. Stier, terrænspring og smukke haveanlæg omkring de 6 pavillonbygninger til patienterne skaber intime og smukke rum, hvor man føler sig som på besøg på små herresæder. Dette anlæg har Nyrop arbejdet tæt sammen med havearkitekten Edvard Glæsel om. Overalt har Nyrop selv dyrket detaljerne i byggeri, inventar og udsmykninger. Ansigtet mod København er den høje, trefløjede administrationbygning med tårnene og hovedindgangen i midten. Bag den ligger de 6 patientpavilloner (planlagt 12) og som en krans om dem servicebygninger til køkken, vaskeri, snedkeri, badehus m.m. Herfra spadserede vi til den nordøstligste del af hospitalsparken, hvor Nyrops kapel ligger ved nordre port og Lersøen med den smule park omkring, der er blevet tilbage efter en betydelig og uskøn udbygning af hospitalet i senere år. Kapellet ligner en italiensk middelalderbygning med sin svalegang under et lavt tegltag. Vi var heldige at få adgang til kapellet, som er et smukt rum med højt til loftet, lys der strømmer ind foroven og



“Slangen” er et udtryk for det gode håndværk.

Det samme gælder Bispebjerg Hospital. Her en smuk smedjernslampe.

en stemning, der passer til formålet. På kappellets ydermur sidder en mindetavle, som vidner om den betydning hospitalet havde under krigen som opsamlingssted for henved 2.000 jøder på vej til Sverige i efteråret 1943. Det oprindelige hospital og haveanlæggene imellem bygningerne er for nylig blevet fredet, og en skånsom renovering er planlagt i forbindelse med, at Bispebjerg Hospital over de næste godt 10 år skal ombygges til et supersygehus, hvor alt andet end Nyrops hospital bliver nedrevet og erstattet af nybyggeri. En privat kontakt til psykolog Steen P. Nielsen betød, at vi fik lejlighed til at



Skønvirke - den nationalromantiske stil fornægter sig ikke i Nyrops byggeri.

At Nørsgaard er påvirket af Gaudi fornægter sig heller ikke.

komme ind i hospitalets hovedbygning, hvor vi kunne spise vores madpakker og drikke kaffe i ledelsens smukke mødelokale med kopier af Nyrops tegninger på væggene. Steen overrakte os en dugfrisk bog om hospitalets 100 år. Den kan lånes af alle interesserede ved henvendelse til Jacob.

Jacob gav så en introduktion til turens næste mål: Boligbebyggelsen Bispebjerg Bakke kaldet "Slangen", der blev færdig i 2006 på nabogrunden, stadsgartnerens forladte planteskole. "Slangen" er bygget med Bjørn Nørsgaard som kunstnerisk formgiver og er et smukt og grænseoverskridende boligbyggeri, der fik flere af os til nævne Gaudi og Hundertwasser. Det er håndværkerforeningens formand og Bjørn Nørsgaard, der har været ildsjæle bag projektet. Målet var at bygge et hus af de bedste materialer, et hus bygget efter de bedste håndværkstraditioner og samtidig et kunstværk, som direkte skulle influere på beboernes velvære, lidt på samme måde som Nyrops intention var med hospitalet. Vi gik tur i parken mellem boligslangerne, der rummer 135 lejligheder i 1, 2 eller 3 etager. Alt er krumt og slynger og vrider sig på alle leder. Det har været en stor udfordring at bygge, men alle involverede er i dag



pavestolte af resultatet. Eneste indvending er, at nogle lejligheder forekommer lidt mørke, og så er det nok en udfordring at møblere og hænge større billeder op på de buede vægge. Lavest på grunden ligger et fælles aflukket vildnis med grillplads, bænke, køkken- og blomsterhaver, indianerlandsby og meget andet som en dejlig kontrast til det trods skævhederne velordnede byggeri og parkanlæg. "Slangen" er værd at besøge! Hjemturen gik ad Lersø Park Allé, gennem fælledparken med et "pitstop" på en café ved søerne.

'Referant, fotograf og turguide: Jacob Rehling